

TISKOVÁ ZPRÁVA

**Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.**

Jilská 1, Praha 1

Tel.: 286 840 129

E-mail: nadezda.cadova@soc.cas.cz

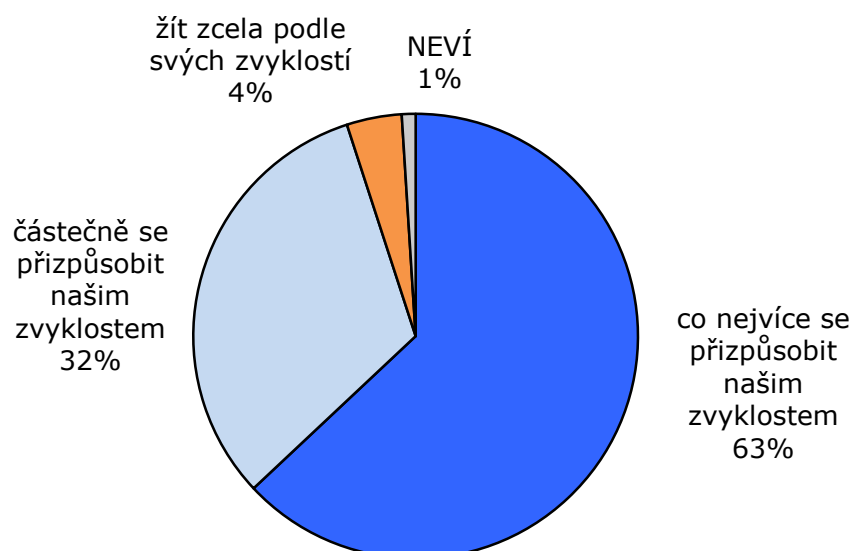
Postoje české veřejnosti k cizincům – březen 2014

Technické parametry

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost, v 14-03</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v. v. i.</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>3. – 10.3. 2014</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Kvótní výběr</i>
<i>Kvóty:</i>	<i>Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>1061</i>
<i>Počet tazatelů:</i>	<i>260</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Otázky:</i>	<i>OV.44, OV.185</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>14. dubna 2014</i>
<i>Zpracovaly:</i>	<i>Jana Marešová, Naděžda Čadová</i>

V březnovém šetření se Centrum pro výzkum veřejného mínění SOÚ AV ČR, v.v.i. zabývalo postojem občanů k otázce, zda by se cizinci dlouhodobě nebo trvale žijící v České republice měli nebo neměli přizpůsobit našim životním zvyklostem. Pozornost byla také zaměřena na hodnocení vlivu vybraných okolností, které by dotyčnému, jež se přistěhuje do České republiky ze zahraničí, mohly pomoci, aby nebyl vnímán jako cizinec.

Více jak tři pětiny české společnosti (63 %) zastávají názor, že cizinci by se měli přizpůsobit našim zvyklostem co nejvíce. O nutnosti částečného přizpůsobení se cizinců je přesvědčena téměř třetina občanů (32 %) a 4 % Čechů míní, že cizinci by měli mít možnost žít zcela podle svých zvyklostí.

Graf 1: Přizpůsobení se cizinců našim životním zvyklostem (v %)¹

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., *Naše společnost 3. – 10. 3. 2014*, 1061 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

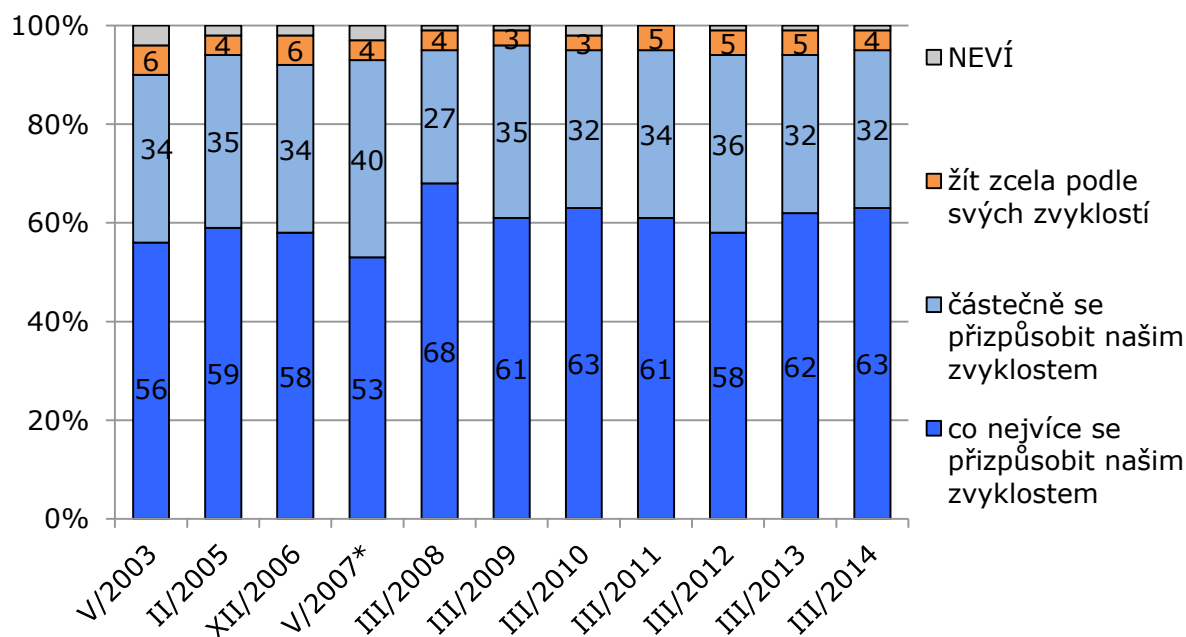
Z hlediska socioekonomických charakteristik lze říci, že lidé se špatnou životní úrovní a lidé, kteří nemají mezi cizinci, jež žijí v ČR, přátele, častěji zastávají postoj, že by se cizinci měli co nejvíce přizpůsobit našim zvyklostem. Pro částečné přizpůsobení se cizinců našim zvyklostem jsou ve vyšší míře občané s dobrou životní úrovní, lidé preferující pravici a lidé, kteří mají mezi cizinci, jež žijí v ČR, přátele.

V dlouhodobém měřítku (viz graf 2) nedochází v postojích veřejnosti k tomu, do jaké míry by se cizinci žijící u nás měli přizpůsobit našim životním zvyklostem, k žádným výrazným změnám. Po celou dobu sledování (tj. od roku 2003) má nejnižší podporu myšlenka, že by cizinci měli mít možnost žít zcela podle svých životních zvyklostí – tento názor vyjadřuje zhruba 5 % populace. Zhruba třetinové zastoupení má postoj, že cizinci by se měli částečně přizpůsobit, a každoročně převládá názor, že cizinci by se měli přizpůsobit co nejvíce – tento pohled na věc zaujímá přibližně 60 % populace. K mírným změnám v těchto postojích došlo v letech 2007 a 2008. Změna v roce 2007 mohla být také ovlivněna odlišnou formulací nabízených odpovědí.² V porovnání s předchozím rokem aktuální údaje zůstaly statisticky na stejné úrovni.

¹ Znění otázky: „Cizinci by se v ČR podle Vás měli: co nejvíce přizpůsobit našim životním zvyklostem; částečně se přizpůsobit našim životním zvyklostem; měli by mít možnost žít zcela podle svých životních zvyklostí?“

² Znění otázky: „Cizinci by se v ČR měli: co nejvíce přizpůsobit našim životním a kulturním zvyklostem; v některých věcech se přizpůsobit našim životním a kulturním zvyklostem; mít možnost žít zcela podle svých životních a kulturních zvyklostí?“

Graf 2: Přizpůsobení se cizinců našim životním zvyklostem – časové srovnání (v %)

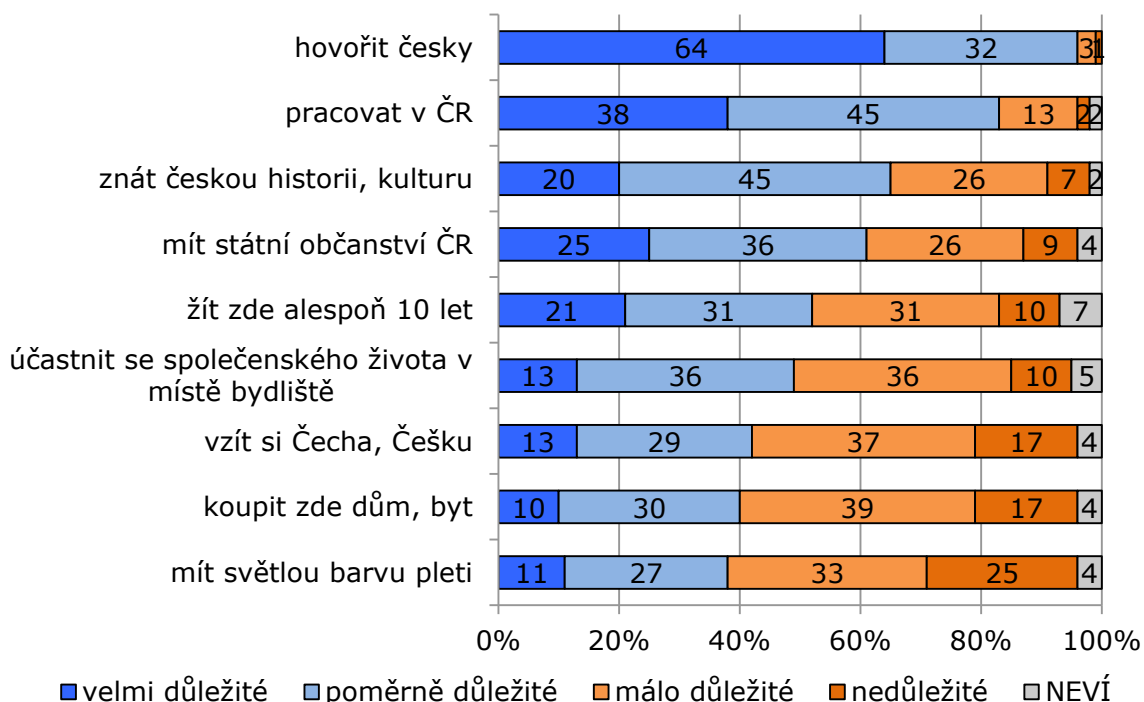

Pozn.: *) Odlišné znění otázky: „Cizinci by se v ČR měli: co nejvíce přizpůsobit našim životním a kulturním zvyklostem; v některých věcech se přizpůsobit našim životním a kulturním zvyklostem; mít možnost žít zcela podle svých životních a kulturních zvyklostí?“

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 3. – 10. 3. 2014, 1061 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Dle české populace nejdůležitější podmínkou pro to, aby člověk, který se přistěhuje do ČR, nebyl vnímán jako cizinec, je umět hovořit česky (viz graf 3). Tento postoj zaujímá 96 % občanů. Pro naprostou většinu Čechů je dále důležité, aby dotyčný cizinec v ČR pracoval (za důležité považuje 83 % dotázaných), znal českou historii a kulturu (65 %) a měl státní občanství ČR (61 %). Více jak polovina respondentů (52 %) také zmínila, že by zde měl žít alespoň 10 let, a téměř polovina Čechů (49 %) je přesvědčena, že by se měl účastnit společenského života v místě bydliště. Přibližně dvě pětiny obyvatel míní, že by dotyčný cizinec měl uzavřít sňatek s Češkou/Čechem (42 %), koupit zde dům nebo byt (40 %) a mít světlou barvu pleti (38 %). Poslední tři zmíněné okolnosti jsou více jak polovinou české veřejnosti zároveň považovány za málo důležité či nedůležité pro to, aby člověk nebyl vnímán jako cizinec.

Graf 3: Jaké okolnosti jsou podstatné, aby člověk nebyl vnímán jako cizinec? (v %)³

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., *Naše společnost 3. – 10. 3. 2014, 1061 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.*

Rozdíly v názorech na cizince z hlediska sociodemografických ukazatelů se projevují zejména v souvislosti s politickou orientací. Sympatizanti levice považovali ve vyšší míře za důležité, aby měl cizinec státní občanství ČR, koupil v ČR dům nebo byt, uzavřel sňatek s Čechem/Češkou, pracoval v ČR a žil zde alespoň 10 let. Naopak za málo důležité častěji označovali, aby se dotyčný cizinec účastnil společenského života v místě bydliště. Pro pravice orientované občany častěji není důležité, aby si zde cizinec koupil dům nebo byt, a za málo důležité ve vyšší míře označovali, aby dotyčný uměl hovořit česky. Lidé, kteří mají mezi cizinci, jež žijí v ČR, přátele, častěji hodnotili většinu sledovaných aspektů jako málo důležité či zcela nedůležité.

V dlouhodobém srovnání můžeme zaznamenat změny ve vývoji některých okolností, které by měly napomoci jedinci stěhujícímu se do ČR k tomu, aby tu nebyl vnímán jako cizinec (viz tabulku 1). Od roku 2009 se zvýšil počet občanů, kteří zastávají názor,

³ Znění otázky: „Pokud člověk, který se do ČR přistěhuje ze zahraničí, nechce být lidmi v místě Vašeho bydliště vnímán jako cizinec, nakolik jsou podle Vás důležité následující okolnosti: a) mít státní občanství ČR; b) hovořit česky; c) koupit si zde byt, dům; d) oženit se/vdát se za Čecha/Češku; e) znát českou historii a kulturu; f) mít světlou barvu pleti; g) pracovat v ČR; h) žít zde alespoň 10 let; i) aktivně se účastnit společenského života v místě bydliště.“ Varianty odpovědí: velmi důležité; poměrně důležité; málo důležité; nedůležité.

že by dotyčný měl znát českou historii a kulturu (o 8 procentních bodů) a že by měl mít světlou barvu pleti (o 6 procentních bodů). V porovnání s minulým rokem se zvýšilo zastoupení názoru, že je velmi či poměrně důležité, aby dotyčný cizinec znal českou historii a kulturu (o 6 procentních bodů), a naopak klesl podíl respondentů, jež se domnívají, že je velmi nebo poměrně důležité, aby se cizinec účastnil společenského života v místě bydliště (o 6 procentních bodů).

Tabulka 1: Jaké okolnosti jsou podstatné, aby člověk nebyl vnímán jako cizinec? – časové srovnání (v %)

	III/09 +/-	III/11 +/-	III/12 +/-	III/13 +/-	III/14 +/-
hovořit česky	94/5	94/6	95/5	93/6	96/4
pracovat v ČR	85/12	83/16	83/15	82/16	83/15
znát českou historii, kulturu	57/40	61/36	59/38	59/38	65/33
mít státní občanství ČR	61/34	57/40	59/37	60/38	61/35
žít zde alespoň 10 let	53/40	55/40	52/41	50/46	52/41
účastnit se společenského života v místě bydliště	48/45	55/40	52/44	55/40	49/46
vzít si Čecha, Češku	44/51	47/50	44/52	44/54	42/54
koupit zde dům, byt	42/53	44/53	43/53	42/54	40/56
mít světlou barvu pleti	32/64	37/59	37/58	36/60	38/58

Pozn.: Uveden podíl součtu odpovědí „velmi důležité“ a „poměrně důležité“ a podíl odpovědí „málo důležité“ a „nedůležité“.

Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „nevím“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 3. – 10. 3. 2014, 1061 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.